

Det har, som jeg nu skal gentage, ikke været Meningen, at der, selv om der ikke var Trang paa det paagældende Sted, skulde foranstaltes vederlagsfri Bispisning. Jeg antager nu, at Praksis i dette Forhold vil udvikle sig saaledes, at Skolekommissionen vil søge Underretning om, hvor mange trængende Børn der er i Kommunen, eller om der overhovedet er nogle; naar der saa var trængende Børn, vilde man foranstalte Bispisninger, og naar en Kommune var saa heldig stillet, at der ingen var, vilde man jo med en god Samvittighed kunne undlade at træffe en saadan Foranstaltning. Samtidig vil jeg gøre opmærksom paa, at jeg i øvrigt ogsaa mener, at Praksis vil udvikle sig saaledes, at man, hvor der er ganske faa trængende Børn, vil søge at faa disse bispiste ad privat Vej, og hvor der er mange, maa jeg gentagende gøre opmærksom paa, at det jo i høj Grad er en paatrængende Foranstaltning, men at den i Virkeligheden slet ikke bliver saa kostbar, som mange ere tilbøjelige til at antage. En By af Aalborgs Størrelse, altsaa en By med en 30,000 Indbyggere, vil som Regel fremvise 3—400 Børn, der trænge til at faa Bispisning i Skolerne i Vintermaanederne. For Aalborgs Vedkommende staaer dette Antal opført med 356, det vil sige, at den virkelige Udgift ikke vil blive saa overmaade stor. Hvis man sætter hver Portion Mad til 18 Ø. — og det vil vistnok være fuldt tilstrækkeligt, eftersom det viser sig, at man herinde i Byen kan bispise Børnene for 14 Ø. pr. Portion Mad — vil det for en By som Aalborg dreje sig om ca. 6,000 Kr. om Aaret. Naar man saa tager i Betragtning, at de 3,000 Kr. efter Forslaget skulde refunderes af Statskassen, er det i Virkeligheden ikke noget at tale om. For en mindre Kommune som Nørre-Sundby, der har 100 trængende Børn efter de Oplysninger, man har faaet fra et tidligere Ministerium, vil hele Udgiften andrage noget som 1,600 Kr., altsaa 800 Kr. for Kommunens Vedkommende.

Der er en anden Udtalelse af den højtærede Minister, hvorimod jeg gerne vil gøre Indsigelse. Den højtærede Minister betegnede dette Forslag som et Tvangsforlag; det vilde øve Tvang mod Kommunerne. Jeg kan nu ikke indse, at der i dette Forslag skal ligge mere Tvang end i saa mange andre allerede vedtagne Love. Overhovedet er jo det at vedtage Love, der skulde gælde for Kommunerne, en Tvangsforholdsregel over for dem, naar man vil se saaledes paa Sagen. Jeg skal

gøre opmærksom paa, at Skoleloven jo saa at sige i alle sine Paragraffer indeholder Tvangsforanstaltninger over for Kommunerne; den fastsætter en detail, hvordan hele Skolevæsenet skal være, og den fastsætter først og fremmest, at Kommunerne skulde ofre ca. 9 Mill. aarlig til Skolevæsenet. Det tvinger den Kommunerne til. Det foreliggende Forslag vil dog kun tvinge Kommunerne til en aarlig Udgift af nogle faa Hundrede Tusinde Kr., og det forekommer mig fremdeles, at det ikke vilde være mere end ret og billigt at fordre dette af Kommunerne; thi naar der er saa mange trængende Børn, som der er ifølge de nævnte Oplysninger, mener jeg, at Skolebispisningen i en væsentlig Grad danner Fundamentet for Undervisningen, og saa længe man ikke har en gennemført Skolebispisning, har man i Virkeligheden ikke nogen Garanti for, at den kostbare Undervisning kommer Skolebørnene til gode i saa høj Grad, som den burde.

Den højtærede Minister bebudede et Forslag angaaende Skolebørns Bispisning. Saa vidt jeg kunde forstaa det, fustholder det ligesom det tidligere Venstreforslag, at Skolebispisningen skulde være frivillig. Men naar man nu tager i Betragtning, at Kommunerne faktisk stille sig uvillig over for saadanne Sager, som de ikke forpligtes til at indgaa paa, tror jeg, at et saadant Forslag ikke vil faa den tilsigtede Virkning. Den højtærede Minister omtalte, saa vidt jeg kunde høre, og saa vidt jeg erindrer, at der til hans Lovforslag vilde knytte sig en Bestemmelse om, at den Mad, der udleveredes af Skolekøkkener, skulde komme de fattige Børn til gode, uden at dette havde Fattighjælps Følger. Ja, der er bare det at bemærke, at Skolekøkkener jo ogsaa er en frivillig Sag. Det at knytte den ene frivillige Sag, nemlig Bispisningen, til en anden frivillig Sag, Skolekøkkener, vil, tror jeg, i Praksis vise sig kun at blive et Hanefjed frem ad den Vej, at Loven bliver et Stykke Papir med mange smukke Ord, men at fremdeles de fattige Skolebørn komme til at sulte, og det var jo ikke Meningen med en Lov angaaende trængende Børns Bispisning.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (J. C. Christensen): Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne prøvede paa, men det lykkedes ham ikke, at godtgøre, at dette Lovforslag ikke øvede Tvang over for Kommunerne. Det gør det selvfølgelig! Gjorde det ikke dette, ved